

Databázové systémy a SQL

Daniel Klimeš

Daniel Klimeš

- Vzdělání: Obecná biologie
- PGS: onkologie
- Specializace: Screeningové projekty v onkologii, Národní zdravotní registry
- Databáze ORACLE, PostgreSQL, MS SQL
- Zaměstnání: Datový správce ÚZIS

- klimes@iba.muni.cz

Každou středu od 11:00 – do 12:40

Teoretická přednáška → navazující praktické cvičení

Praktická část : PostgreSQL,
Domácí cvičení: PostgreSQL

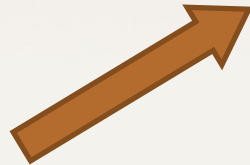
Zakončení: zápočet – domácí úkol
zkouška – praktický test, pomůcky bez omezení, časový limit

1. Data jsou primárně v databázi uložena
2. Zpracováváme objemná data v řádu sto tisíc záznamů a více
3. Zpracování dat plánujeme provádět opakovaně
4. S daty bude pracovat více uživatelů
5. Způsob zpracování potřebujete dokladovat
6. Nechcete se zbláznit z excelu

Relační databáze x NoSQL databáze

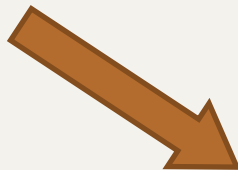
Databáze SQL

- **Předzpracování dat**
- **Čištění dat**
- Popisná analýza
- Filtrování
- Agregace dat

Statistický SW

Statistika for Windows, R,
SPSS, SAS, MS Excel

Matematicko - statistický skriptový SW

R, Matlab, Maple, programovací jazyk

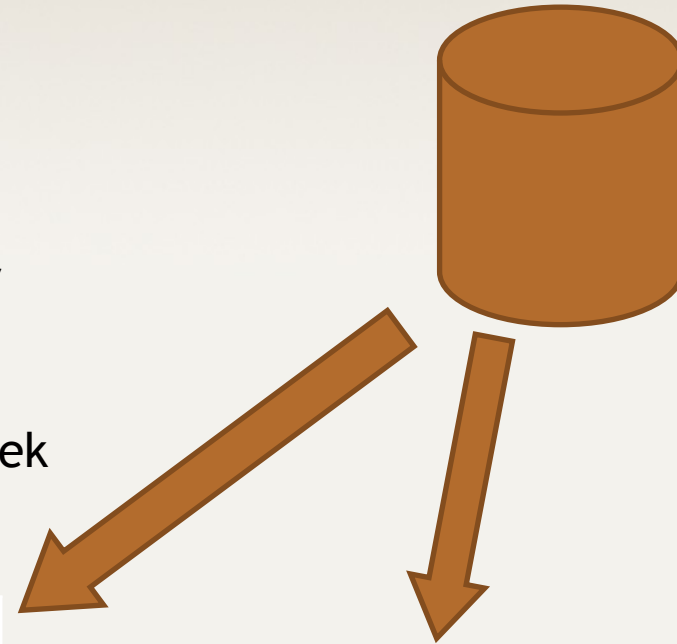
Relační databáze (RDBMS)

Relace - termín z relační algebry

Základ: tabulka

- sloupec = atribut/parametr
- řádek = popsáný objekt

Databáze = systém provázaných tabulek

ID pacienta	Jmeno	Prijmeni
1	Jan	Novák
2	Jana	Nová
3	Karel	Starý

ID pacienta	Datum vysetreni	Vysledek vysetreni
1	12.1.2011	39,5
1	15.3.2011	36,8
2	2.2.2011	37,5

Dle dostupnosti

Komerční

ORACLE - databáze*
MS SQL server*
DB2
MS ACCESS
FOX PRO

Freeware

MySQL
PostgreSQL
Firebird

* Okleštěné verze jsou k dispozici zdarma

Dle počtu uživatelů

Jednouživatelské

MS ACCESS
FOX PRO

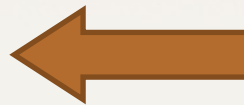
Víceuživatelské

ORACLE
MS SQL
DB2
MySQL
PostgreSQL
Firebird

Definovaná struktura, do které se vkládají záznamy

Definují se sloupce

- jméno
- datový typ
 - text
 - číslo
 - datum
 - BLOB
- doplňující vlastnosti

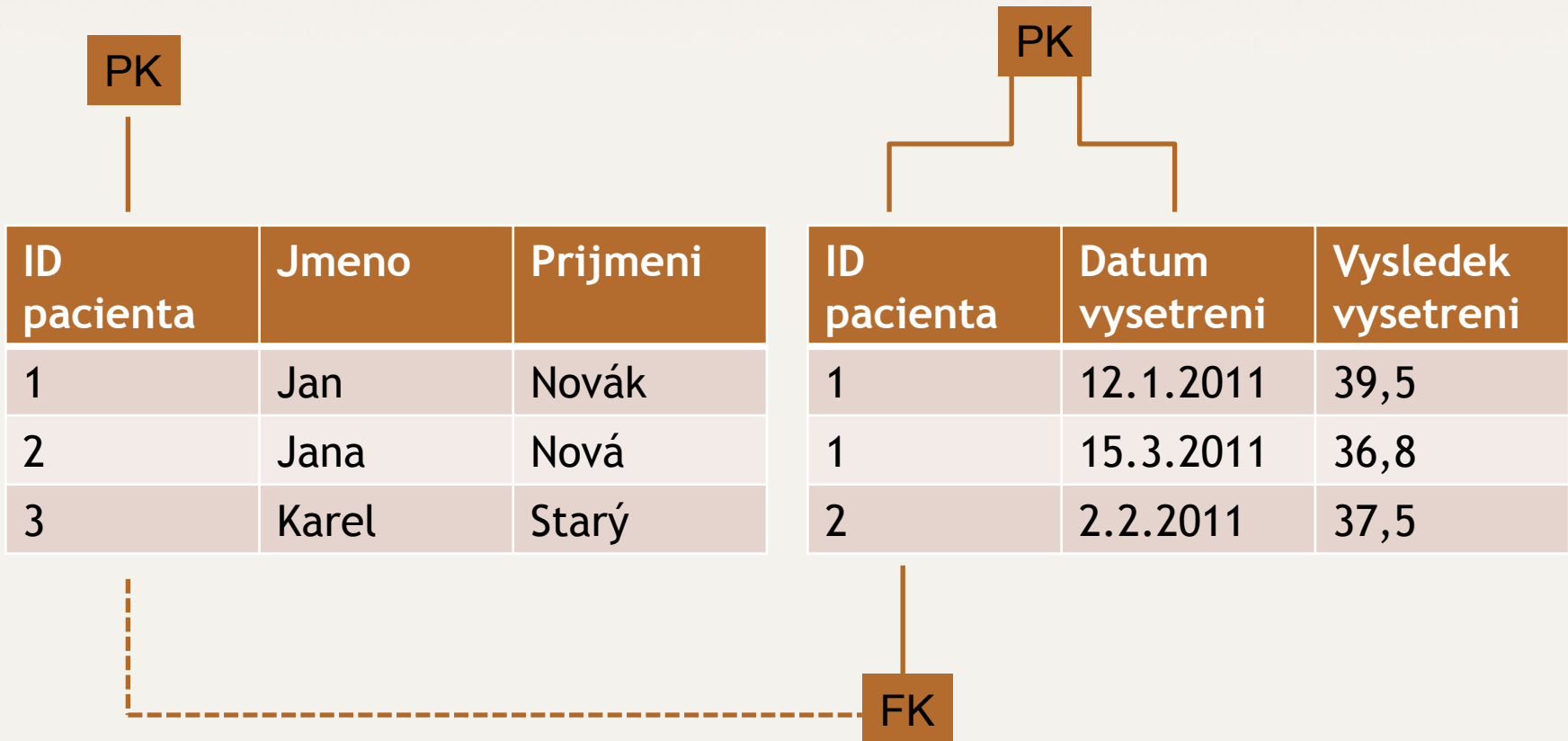
ID pacienta	Datum vyšetření	Vysledek vyšetření
1	12.1.2011	39,5
1	15.3.2011	36,8
2	2.2.2011	37,5

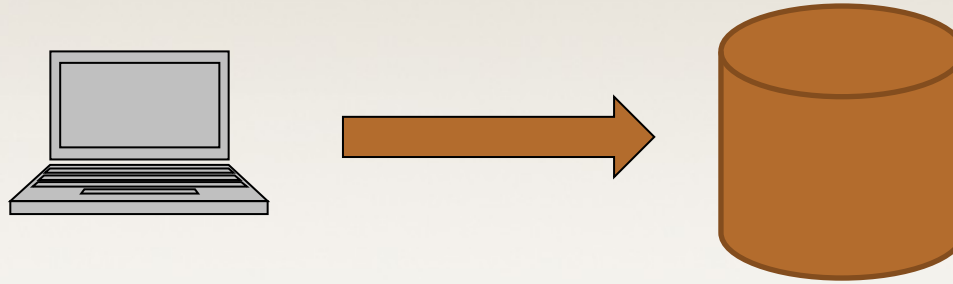
Definice tabulky předchází načtení dat

Vybrané sloupce se označují jako klíče (keys)

Primární klíč (primary key - PK)- 1 až n sloupců jednoznačně identifikující řádek

Cizí klíč (foreign key - FK) - identifikuje nadřazený řádek v rodičovské tabulce

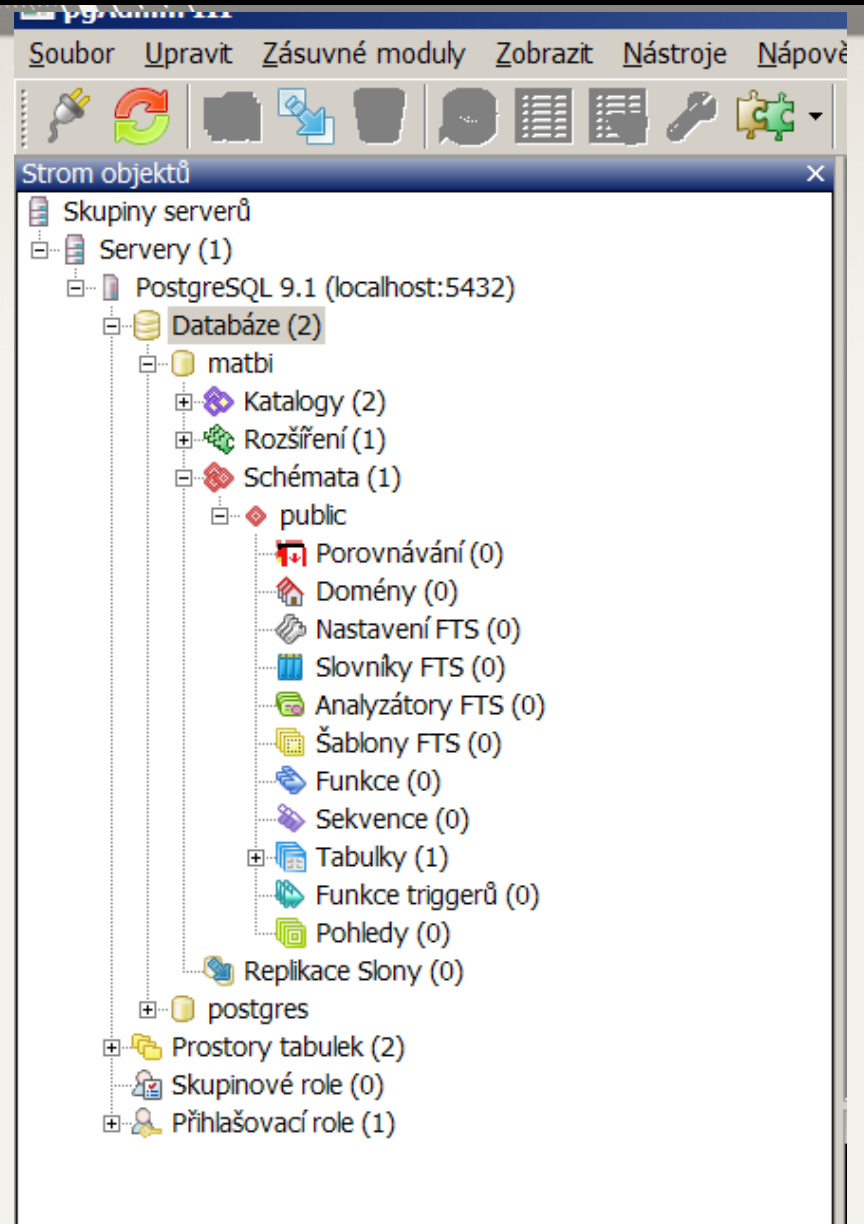
Klient = SW umožňující ověření uživatele a spuštění řídicích příkazů

Řídicí příkazy = Structured Query Language - SQL

- DDL - vytváření, změna, rušení objektů (tabulka, index, pohled, ...)
 - CREATE / ALTER / DROP
- DML
 - SELECT - získávání dat z databáze
 - INSERT - vkládání dat do databáze
 - DELETE - mazání dat v databázi
 - UPDATE - změna/aktualizace dat
- transakční příkazy
 - COMMIT - potvrzení transakce
 - ROLLBACK - odvolání transakce

Klient

- **pgAdmin**
 - Přihlášení k serveru
 - Nová databáze - matbi
 - Schémata – public
-
- **psql**
 - ve Windows nutné nastavení jazykové sady a fontu

SQL jazyk (Structured Query Language)

- case insensitive
- klíčová slova – pro názornost VELKÝM písmem
- názvy objektů (tabulek, sloupců)
 - pouze alfanumerické znaky
 - první znak písmeno
 - omezená délka (ORACLE 32 znaků)
- operátory
- funkce
- různá rozšíření v jednotlivých DB produktech
- SQL příkazy – ve skriptu ukončeny defaultně středníkem (;)
- komentáře odděleny - - nebo v bloku /* komentar */

SELECT * FROM tabulka; -- všechny řádky i sloupce tabulky

/* vybrané sloupce, všechny řádky */

SELECT sloupec1, sloupec2, sloupec1 + sloupec2 AS soucet FROM tabulka;

/* všechny sloupce, vybrané řádky */

SELECT * FROM tabulka WHERE sloupec1 = 1;

SELECT * FROM tabulka WHERE sloupec2 = 'Jan' ; -- text do apostrofů

SELECT * FROM tabulka

WHERE sloupec1 = 1 AND sloupec2 > 10 AND sloupec3 < sloupec 4

--Setřídění výstupu (ORDER BY)

SELECT * FROM tabulka ORDER BY sloupec1; -- vzestupné třídění

SELECT * FROM tabulka ORDER BY sloupec2 DESC; -- sestupné třídění

SELECT * FROM tabulka ORDER BY sloupec1, sloupec2 DESC --kombinace

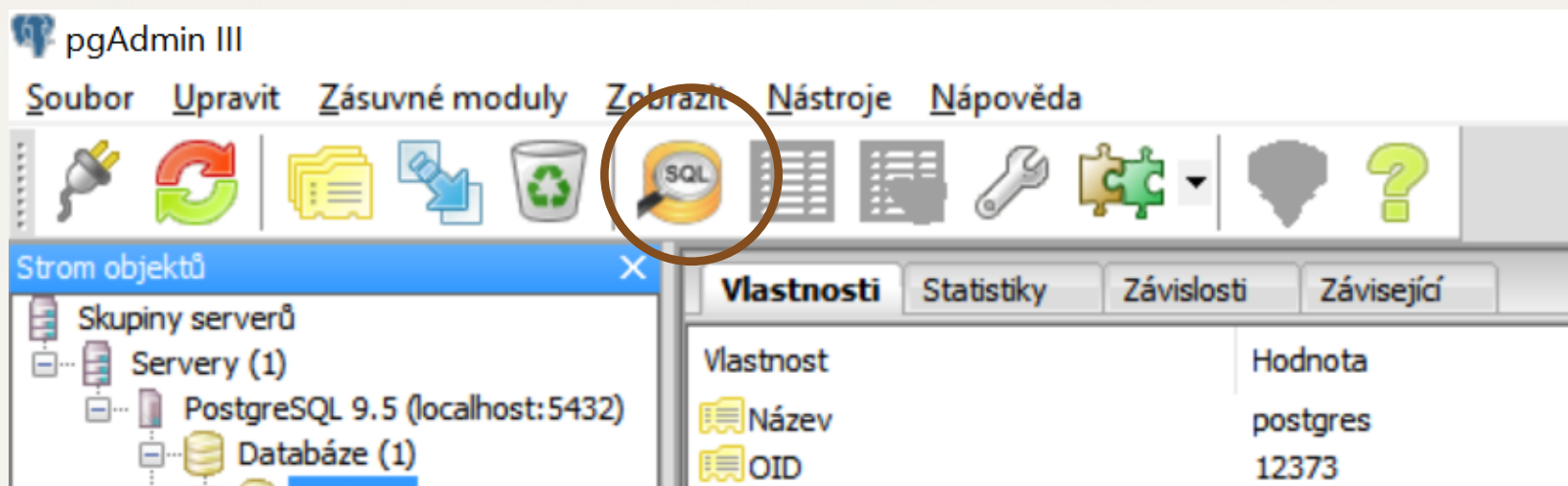
--Sumární výstupy/Agregační funkce

SELECT COUNT(*) FROM tabulka -- počet řádků v tabulce

SELECT SUM(sloupec1), AVG(sloupec2), MIN(sloupec3), MAX(sloupec4)
FROM tabulka

SELECT COUNT(*), sloupec1 FROM tabulka - nelze

PgAdmin - spuštění, přihlášení, otevření databáze

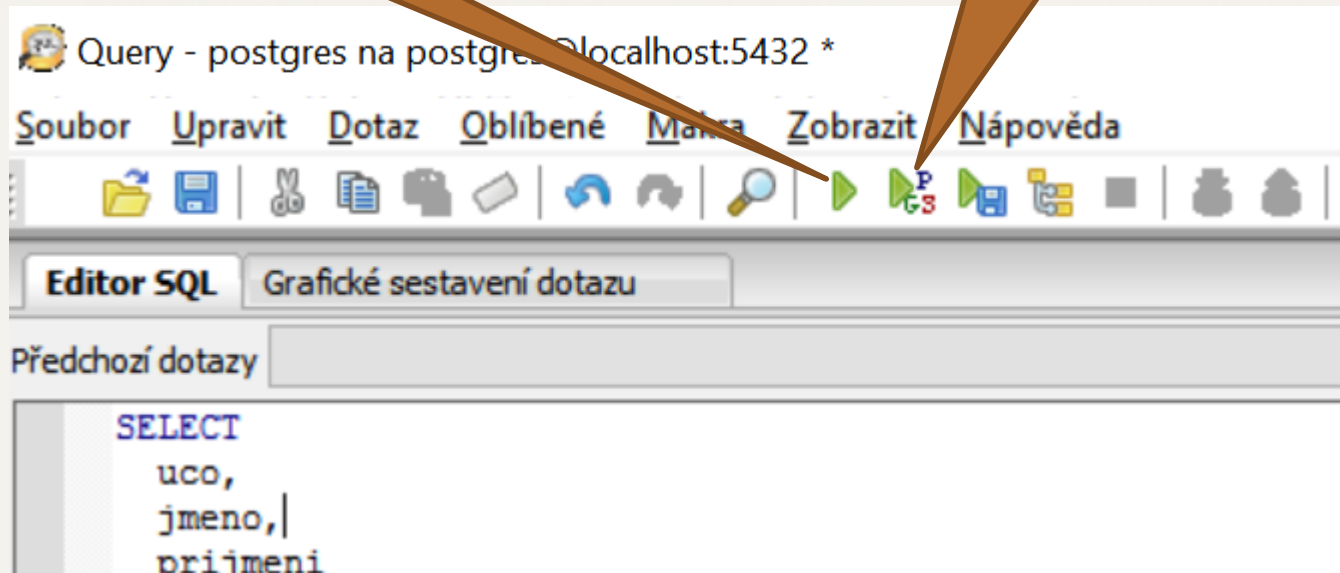

Příkazové okno – CTRL-E

Příkazový řádek

Spuštění
jednoho příkazu

Spuštění skriptu

Spuštění prvního skriptu (skript1.sql)

Tabulka **STUDENT**

- Zobrazte celý obsah tabulky
- Zobrazte jen jméno a příjmení
- Setříd'te výstup podle studia, jména
- Kolik má tabulka řádků?
- Vyberte pouze svůj záznam (své UČO)
- Minimum, maximum a průměrná hodnota sloupce *UCO*?
- Minimum, maximum z jména
- Kolik máme v seznamu mužů?

1. Přečíst kapitolu 1 ve skriptech

<http://portal.matematickabiologie.cz/index.php?pg=zaklady-informatiky-pro-biology--databazove-systemy-v-biomedicine>

2. Instalace Postgresql